

Τράπεζα θεμάτων Αντιγόνης Β' Λυκείου

GI_V_AEG_0_18272

Θέμα 234^ο Σοφοκλέους, Αντιγόνη, στ. 506-525**A. ΚΕΙΜΕΝΟ**

- ΑΝ. *Ἄλλ' ἢ τυραννὶς πολλὰ τ' ἄλλ' εὐδαιμονεῖ
κάξεστιν αὐτῇ δρᾶν λέγειν θ' ἅ βούλεται.*
- ΚΡ. *Σὺ τοῦτο μούνη τῶνδε Καδμείων ὄρας.*
- ΑΝ. *Ὅρωσι χοῦτοι· σοὶ δ' ὑπίλλουσι στόμα.*
- ΚΡ. *Σὺ δ' οὐκ ἐπαιδῆ, τῶνδε χωρὶς εἰ φρονεῖς;* 510
- ΑΝ. *Οὐδὲν γὰρ αἰσχρὸν τοὺς ὁμοσπλάγχχνους σέβειν.*
- ΚΡ. *Οὐκοῦν ὄμαιμος χά καταντίον θανάων;*
- ΑΝ. *Ὅμαιμος ἐκ μιᾶς τε καὶ ταύτου πατρός.*
- ΚΡ. *Πῶς δῆτ' ἐκείνω δυσσεβῆ τιμᾶς χάριν;*
- ΑΝ. *Οὐ μαρτυρήσει ταῦθ' ὁ καταθανῶν νέκυς.* 515
- ΚΡ. *Εἴ τοί σφε τιμᾶς ἐξ ἴσου τῶ δυσσεβεῖ.*
- ΑΝ. *Οὐ γάρ τι δοῦλος, ἀλλ' ἀδελφὸς ᾤλετο.*
- ΚΡ. *Πορθῶν δὲ τήνδε γῆν· ὁ δ' ἀντιστάς ὑπερ.*
- ΑΝ. *Ὅμως ὁ γ' Αἰδῆς τοὺς νόμους ἴσους ποθεῖ.*
- ΚΡ. *Ἄλλ' οὐχ ὁ χρηστὸς τῶ κακῶ λαχεῖν ἴσος.* 520
- ΑΝ. *Τίς οἶδεν εἰ κάτωθεν εὐαγῆ τάδε;*
- ΚΡ. *Οὔτοι ποθ' οὐχθρός, οὐδ' ὅταν θάνῃ, φίλος.*
- ΑΝ. *Οὔτοι συνέχθειν, ἀλλὰ συμφιλεῖν ἔφυν.*
- ΚΡ. *Κάτω νυν ἐλθοῦσ', εἰ φιλητέον, φίλει
κείνους· ἐμοῦ δὲ ζῶντος οὐκ ἄρξει γυνή.* 525

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ**1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Οὐ γὰρ τοι δοῦλος, ... οὐκ ἄρξει γυνή.****(Μονάδες 30)**

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

(Τιμώ τον Πολυνείκη.) Γιατί δεν σκοτώθηκε σαν δούλος, αλλά σαν αδελφός.

ΚΡΕΩΝ

(Σαν αδελφός σκοτώθηκε) προσπαθώντας όμως να υποτάξει αυτήν εδώ τη χώρα ενώ ο άλλος (σκοτώθηκε) υπερασπίζοντάς την.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Ο Άδης όμως επιθυμεί (αξιώνει) οι νόμοι να είναι ίσοι για όλους.

ΚΡΕΩΝ

Μα ο καλός δεν είναι στην ίδια θέση με τον κακό, ώστε να λάβει την ίδια τιμή.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Ποιος γνωρίζει αν αυτά (αυτές οι διακρίσεις) είναι δίκαια στον Κάτω Κόσμο;

ΚΡΕΩΝ

Ποτέ βέβαια ο εχθρός δεν είναι φίλος, ούτε κι όταν πεθάνει.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Εγώ δεν γεννήθηκα για να συμμερίζομαι το μίσος, αλλά για να αγαπώ μαζί με άλλους.

ΚΡΕΩΝ

Όταν λοιπόν πας στον Κάτω Κόσμο, αν πρέπει να αγαπάς, αγάπα εκείνους' όσο όμως εγώ είμαι ζωντανός, γυναίκα δεν θα κυβερνήσει.

2. Να παρουσιάσετε το περιεχόμενο των όρων *μύθος*, *μέλος*, *όψη*.

(Μονάδες 10)

- ✓ Ο **μύθος**, ως μίμηση πράξεως, αποτελεί την ψυχή της τραγωδίας και σημαίνει την υπόθεση του έργου, το *σενάριο*. Τα θέματα των τραγικών μύθων τα αντλούσαν οι ποιητές κυρίως από τη μυθολογία αλλά και από την ιστορία. Οι τρεις μεγάλοι μυθικοί κύκλοι -*Θηβαϊκός*, *Αργοναυτικός* και *Τρωικός*- έδιναν θέματα, για να σχεδιάζουν οι ποιητές την τραγική δράση.
- ✓ Το **μέλος** και η **όψη** αφορούν την παράσταση της τραγωδίας. Για το μέλος, δηλαδή τα μουσικά στοιχεία της αρχαίας τραγωδίας, οι γνώσεις μας είναι ελλιπείς, ενώ η όψη περιλαμβάνει τον σκηνικό κόσμο στο σύνολό του, δηλαδή ό,τι σήμερα ονομάζουμε *σκηνογραφία* και *ενδυματολογία*. Αυτός ο σκηνικός διάκοσμος ήταν πολύ απλός και είχε σκοπό να αποτελέσει το κατάλληλο πλαίσιο για την παράσταση.

3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη της Α' στήλης με την αντώνυμή της στη Β' στήλη (δύο λέξεις της Β' στήλης περισσεύουν):

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. <i>πολλά</i>	α) <i>εύσεβής</i>
2. <i>συνεχθαίρω</i>	β) <i>κακός</i>

3. ἴσος	γ) συμφιλῶ
4. χρηστός	δ) αἴρω
5. δυσσεβής	ε) ὀλίγα
	στ) ἄνισος
	ζ) ἀγαθός

(Μονάδες 5)

1. ε)
2. γ)
3. στ)
4. β)
5. α)

Περисσεύουν τα δ) και ζ).

β) **αναίδεια, αναίσχυντος, εκτίμηση, λαχνός, ανομία:** Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

(Μονάδες 5)

αναίδεια → ἐπαιδῆ
αναίσχυντος → αἰσχρόν
εκτίμηση → τιμᾶς
λαχνός → λαχεῖν
ανομία → νόμους

Επιμέλεια: Αικατερίνη Ανδρικοπούλου - Φιλόλογος